

Rekordáron vették az amerikaiak Nemes Endre műveit Stockholmban

2012. október 3-án Nemes Endre hagyatékának mintegy négyszáz darabját árverezte a svéd Stockholms Auktionsverk. A helyi szaksajtó a Magyarországon született, Prágában majd Svédországban élt művész alkotásait a 20. század egyik legizgalmasabb életművének nevezi. A legdrágább tételért átszámítva 22 millió forintot adtak.

Nemes Endre: Csendélet állatmaszkkal és plasztik fejjel (Still Life with animal mask and plaster head), 1936, forrás: Stockholms Auktionsverk

Nágelként született Pécsváradon 1909-ben, már Nemesként végzett a prágai képzőművészeti akadémián, majd a harmincas évek végétől skandináv országokban keresett menedéket: élt Finnországban, Norvégiában, végül Svédországban telepedett le, és itt is hunyt el 1985-ben. 1983-ban 254 művét ajándékozta a pécsi Janus Pannonius Múzeumnak, ahol önálló kiállítást nyitottak az anyagból.

Bár egy professzori címmel és magas rangú állami kitüntetésekkel is elismert művésztől van szó, az árverés anyagi sikere még a stockholmi galériás világot is meglepte. A teljes

életművet átfogó anyag (a húszas évektől a művész haláláig) 70 százalékát tengerentúli gyűjtők vásárolták meg.

A becsértékek, úgy tűnik, nem befolyásolták a gyűjtöket, a késő kubista 1936-os Csendélet állatmaszkkal és plasztik fejfel az eredeti árazás szerint 80-100 ezer svéd koronát ért, ezzel szemben 704 ezerért, vagyis 22 millió forintért kelt el. A Nagy parádé 1944-ből 661 ezer (20,8 millió forint), az Álom fehér lóval szintén 1944-ből 674 ezer koronába került (21 millió forint), holott mindkettő értékét 200-250 ezer koronára becsülték.

Az összes tétel együttes becsértéke 12,5 millió korona volt (390 millió forint), az összeleütési ár ezzel szemben elérte a 17,2 milliót (540 millió forint).

Azoktól nem lehet aludni

Beszélgetés Moritz Lívia képzőművésszel és N. Szilágyi Nóra íróval

2012 szeptemberében két hétig Moritz Lívia festményei és N. Szilágyi Nóra versei voltak láthatóak az OMgK Galériájában. A jelenlevők Domonkos László tanár, író, Nagy Zoltán, a Székely Ház kuratóriumi elnöke és Ajtay Damokos Zoltán Károly, alias Varga Vilmos képzőművész nyitotta meg Bacsza Ferenc, N. Szilágyi Nóra és Turáni M. Csongor közreműködése mellett.

Kabai Gábor Buda: Először Líviához fordulok. Ön 1953-ban Magyarországon született, de 1996 óta Svédországban él. Mi a magyarázata annak, hogy viszonylag későn, 49 évesen rendezett először nyilvános kiállítást?

Moritz.Lívia.: Mindig is akartam festeni. Végig ott húzódott a szándék a háttérben. Az életem úgy alakult, hogy korábban nem volt rá lehetőségem. Az élet nem mindig úgy van, ahogy gimnazista korban megálmodjuk. Hálás vagyok a Jóistennek, mert amikor egyenesbe fordultak a dolgok és egy nyugodt periódusba léptem, el tudtam kezdeni a festéssel foglalkozni, tanulni és dolgozni.

K.G.B.: Mi ebben a szerepe két mesterének, Oszoli Piroskának és Britt Ossiansdotter Qvarnströmnek?

M.L.: A kezdeti lökést Piroska adta. 1990-ben találkoztunk. Nála tanultam a szakmát. Előtte is festegettem, rajzolgattam, bár időm nem nagyon volt rá, izotópassziztens voltam egy kórházban. A belső vágyam és a vele való találkozás indított el a pályán. Aztán az élet megajándékozott azzal a szabadsággal, hogy teljesen a festéssel tudtam foglalkozni.

K.G.B.: Igaz-e hogy Svédország „jóléti mintaállam”?

M.L.: Ez egy kicsit idealizált kép. Nyugodtabb az élet, stressz és probléma ott is van. De a bevándorlónak nem könnyű az élete. Persze sok múlik a pozitív hozzáálláson. Kettős